

ก่อดำ

Lithocarpus lucidus (Roxb.) Rehder

FAGACEAE

ชื่ออื่น : มะก่อดำ

ไม้ต้น สูงได้ถึง 15 เมตร ใบรูปขอบขนานหรือแกมรูปไข่กลับ ยาว 7-15 เซนติเมตร ก้านใบยาว 0.5-1 เซนติเมตร ช่อดอก ยาว 9-20 เซนติเมตร ผลรูปไข่กว้าง กว้าง 3-4 เซนติเมตร สูง 2-2.5 เซนติเมตร รวมกาบโคนแบน ปลายรูปกรวย ผิวมีนวล กาบ หุ้มผลเฉพาะช่วงโคน เกล็ดเชื่อมติดกันเรียงเป็นชั้น หรือ 5-7 วง พบที่อินเดีย พม่า และภูมิภาคมาเลเซีย ในไทยพบทางภาคตะวันออกเฉียงใต้ที่ จังหวัดจันทบุรี และภาคใต้ที่ จังหวัดสงขลา นราธิวาส ขึ้นตามป่าดิบชื้น ความสูงระดับต่ำ ชื่อพ้อง *Quercus lucidus* Roxb.

ข้อมูลอ้างอิง : [http://www.dnp.go.th/botany/detail.aspx?wordnamesci=Lithocarpus0lucidus0\(Roxb.\)0Rehder](http://www.dnp.go.th/botany/detail.aspx?wordnamesci=Lithocarpus0lucidus0(Roxb.)0Rehder)

ภาพประกอบ : [http://www.dnp.go.th/botany/detail.aspx?wordnamesci=Lithocarpus0lucidus0\(Roxb.\)0Rehder](http://www.dnp.go.th/botany/detail.aspx?wordnamesci=Lithocarpus0lucidus0(Roxb.)0Rehder)

ศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

ไม้ต้นขนาดเล็กถึงกลาง สูง 9-20(30) เมตร เปลือก สีเทาอ่อนถึงสีน้ำตาล เรียบถึงแตกเป็นร่องเล็กๆ เปลือกในสีน้ำตาล ใบ กว้าง 3-4.5 เซนติเมตร ยาว 8-15 เซนติเมตร รูปขอบขนานแกมรีถึงรูปใบหอก ปลายเรียวแหลมมักโค้งไปด้านเดียว โคนห่อและค่อนข้างเบี้ยว ขอบไม่จัก ใบแก่คล้ายหนัง สีเขียวเข้มเป็นมันด้านบน ด้านล่าง สีเขียวอมเทาอ่อน เกือบทั้งสองด้าน เส้นกลางใบบนด้านล่าง เส้นใบ 7-10 คู่ โค้งแต่ไม่ใกล้ขอบ เส้นใบย่อย เป็นชั้นบันไดไม่สม่ำเสมอจากทั้งสองด้าน ก้านใบยาว 0.5-1.5 เซนติเมตร เป็นร่องด้านบน เมื่ออ่อนมีขนละเอียดแล้วเกลี้ยง ดอก ดอกเพศผู้เป็นช่อเรียวแตกแขนงกว้าง ยาว 7-14 เซนติเมตร ดอกเพศเมียเป็นช่อใหญ่ ยาว 6-10 เซนติเมตร ผล ยาว 2.5-4 เซนติเมตร ออกเป็นช่อใหญ่ลำยาว 10-15 เซนติเมตร ไม่มีก้าน ผล กลม มีกลุ่มหนามใหญ่โค้งแน่น ยาว 5-8 มิลลิเมตร ซึ่งโคนเชื่อมติดกัน ภายในกาบหุ้มเมล็ดมีผลเดียว กว้าง 1-2 เซนติเมตร ยาว 1.5-3 เซนติเมตร รูปไข่รอยแผลเป็นแบน อยู่ที่โคน เส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 1.2 เซนติเมตร มีขนเส้นไหมที่ปลาย พบในป่าดิบที่ต่ำ สูงได้ถึง 400 เมตร ตามที่โล่ง หรือใกล้น้ำ จังหวัดชุมพร ถึงสงขลา ยะลา นราธิวาส

ข้อมูลอ้างอิง: โสมน การ์ดเนอร์ พินดา สิทธิสุนทร กองกานดา ชยามฤต ไม้ป่าภาคใต้เล่ม 2 - พิมพ์ครั้งที่ 1.-กรุงเทพฯ :โครงการจัดพิมพ์คปฟ. 2559, 792 หน้า
ภาพประกอบ:ศูนย์วิจัยและพัฒนาวัดกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ศูนย์วิจัยและพัฒนาวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

ชื่อพื้นเมือง : กรอสะนาสมูล,กอมขม, ขางขาว, ขางครึ่ง, มะคำ,กะลำพะตัน, หมาชล,ดำ

ไม้ต้น ไม่ผลัดใบ สูงได้ถึง 24 เมตร กิ่งเล็กเรียวยาวคดงอหรือมีปุ่ม เปลือก สีน้ำตาลอ่อนถึงน้ำตาลอมเทาเข้ม เรียบหรือแตกเป็นร่องตื้น บางและเปราะ เปลือกในสีเหลืองขุ่น ใบ ยาว 15-25 เซนติเมตร ใบประกอบขนนกปลายคี่ มีใบย่อย 2-4 คู่ ออกตรงข้าม ใบย่อยกว้าง 2.5-4 เซนติเมตร ยาว 7-13 เซนติเมตร พบน้อยกว่าได้ถึง 6 เซนติเมตร ยาวได้ถึง 20 เซนติเมตร รูปไข่แคบถึงขอบขนาน ปลายแหลมสั้นหรือเรียวแหลม โคนทู่หรือรูปลิ้น ขอบเรียบ มักเป็นคลื่น ใบอ่อนสีเขียวอมส้ม หูใบใหญ่คล้ายใบ ยาว 7-25 มิลลิเมตร ร่วงเร็วมี รอยแผลชัด ใบแก่สีเขียวเป็นมันด้านบน กลิ่น กลาง ใบนูน เส้นใบ 3-8 คู่ ทำมุมแหลมชันโค้งนูนด้านล่าง ก้านใบย่อยยาวได้ถึง 7 มิลลิเมตร กิ่งเล็ก สีน้ำตาลเข้มเป็นมัน เรียบ ดอก ขนาด 1-1.7 เซนติเมตร สีขาว ออกเขียวถึงเหลืองอ่อน ดอกแยกเพศ ดอกเพศผู้และ เพศเมียอยู่ร่วมต้น ออกเป็นช่อกระจุกแตกแขนง ยาวได้ถึง 20 เซนติเมตร ที่ง่ามใบ ดอกเพศผู้ก้านดอกยาวได้ถึง 7 มิลลิเมตร กลีบเลี้ยง 4 กลีบ รูปสามเหลี่ยมยาวประมาณ 1 มิลลิเมตร กลีบดอก 4 กลีบ ยาว 2-5 มิลลิเมตร ปลาย โค้งไปด้านหลัง เส้นกลางกลีบชัด มีเกสรเพศผู้สมบูรณ์ 4-5 อัน ยาวกว่ากลีบดอก ติดรอบขอบจานฐานดอก จัก 4 พู มีขน ดอกเพศเมีย ก้านดอกยาวได้ถึง 10 มิลลิเมตร กลีบเลี้ยงเหมือนในดอกเพศผู้ กลีบดอกยาว 3-7 เซนติเมตร ขยายขึ้นได้ถึง 20 มิลลิเมตร ในผล เกสรเพศเมีย เป็นหมัน 4-5 อัน ยาวได้ถึง 3 มิลลิเมตร เกสรเพศเมียแยก 4 อัน อยู่ บนจานฐานดอกหนา ก้านเกสรเพศเมีย เชื่อมกันที่ปลายยอด เกสรเพศเมียแหลม ผล ขนาด 1-1.3 เซนติเมตร สีขาว หรือสีน้ำตาลเงิน เป็นกลุ่ม 2-4 ผล บนฐานบวมล้อมรอบด้วยกลีบดอกใหญ่ 4 กลีบ เนื้อบาง เมล็ดแข็ง พบในป่า ดิบหรือป่ากึ่งผลัดใบ สูงได้ถึง 700 เมตร มักขึ้นใกล้ลำน้ำ

ข้อมูลอ้างอิง : การ์ดเนอร์, โฮมอนด์, ไม้ป่าภาคใต้ เล่ม 3 (Mo-Z)-กรุงเทพฯ : อนุรักษ์พันธุ์พืชและสวนพฤกษศาสตร์, 2561: 880 หน้า

ภาพประกอบ : <http://www.dnp.go.th/botany/detail.aspx?wordname=Picrasma0javanica0Blume>

ก่อหมวก

Quercus oidocarpa Korth.

FAGACEAE

ไม้ต้น สูงได้ถึง 30 เมตร ใบรูปแถบ ยาวได้ถึง 1 เซนติเมตร ขอบมีขนครุย ใบรูปขอบขนาน รูปใบหอก หรือ แกมรูปไข่กลับ ยาว 8-21 เซนติเมตร ก้านใบยาว 1-2.5 เซนติเมตร ช่อดอกเพศผู้ออกเป็นกระจุก ห้อยลง ยาว 2-10 เซนติเมตร ช่อดอกเพศเมียสั้น ตั้งขึ้น ออกที่ปลายกิ่งหรือซอกใบ ยาว 1-3 เซนติเมตร มี 3-7 ดอก ผลรูปไข่ กว้าง 2.5-3.5 เซนติเมตร สูง 2.5-5 เซนติเมตร รวมกาบ ผิวมีนวล ส่วนมากมี 1-2 ผล ติดบนช่อดอกลาย มีก้านหนาสั้น ๆ กาบรูปถ้วยหรือจานหุ้มผล ไม่เกินกึ่งหนึ่ง เปลือกเรียบซ้อนเหลื่อม 6-12 วง พบที่พม่า เวียดนาม คาบสมุทรมลายู สุมาตรา บอร์เนียว ในไทย ส่วนมากพบทางภาคใต้ พบประปรายทางภาคเหนือ และภาค ตะวันออกเฉียงเหนือที่เลย ขึ้นตามป่าดิบเขา และป่าดิบชื้น ความสูง 800-1,700 เมตร

ข้อมูลอ้างอิง : <http://www.dnp.go.th/botany/detail.aspx?wordnamesci=Quercusoidocarpa0Korth.>

ภาพประกอบ : <http://www.dnp.go.th/botany/detail.aspx?wordnamesci=Quercusoidocarpa0Korth.>

ศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

ก่อหนู(ก่อเงาะ)

Castanopsis nephelioides King ex Hook.f.

FAGACEAE

ไม้ต้นขนาดกลาง สูง 15-20 เมตร ไม่มีพุ่มพอน เปลือกสีน้ำตาลอมเทา แตกหยาบ เปลือกในสีเหลืองอ่อน มีซีสต์สีเข้ม นุ่ม เป็นเม็ดย ใบ กว้าง 3-6 เซนติเมตร ยาว 10-16 เซนติเมตร รูปขอบขนานแกมรีถึงรูปไข่แคบ ปลายเรียวแหลม โคนรูปลิ้มกว้างถึงกลม ค่อนข้างเบี้ยว ขอบไม่จัก มีซี่ฟันตื้นห่างๆ ในครึ่งบนขอบมักโค้ง ใบแก่คล้ายหนังบาง เกลี้ยงมันด้านบน ด้านล่างสีเขียวอมเทาขุ่น มีขนสั้นหยิกเป็นชันหนา อาจมองคล้ายขนเกลี้ยง เส้นกลางใบเป็นร่องหรือค่อนข้างแบนด้านบน สีออกม่วงเมื่อแห้ง เส้นใบ 8-14 คู่ ขนานกัน โค้งเชื่อมกันใกล้ขอบล่างๆ ด้านล่างเป็นสัน เส้นใบย่อยเป็นชันบนโตไม่สม่ำเสมอละเอียดและแน่น ไม่เห็นเส้นใบย่อยลงไป ก้านใบเรียวยาว 0.5-1.3 เซนติเมตร เกลี้ยง เป็นร่องด้านบน ดอก ดอกเพศผู้เป็นช่อเล็กเรียวยาว กิ่งแตกแขนง ยาว 10-20 เซนติเมตร ก้านดอกอัดแน่น ช่อดอกตัวเมียใหญ่กว่าไม่แตกแขนง ผล กว้าง 1.8-2.5 เซนติเมตร ยาว 2.5-3.5 เซนติเมตร ออกเป็นช่อตั้งตรง ยาว 15-20 เซนติเมตร รูปไข่กลับเบี้ยวหรือคล้ายผลแพร์แบนและ โค้งไปยังกึ่งด้านหนึ่ง กาบหุ้มผลหนา 3-4 มิลลิเมตร ปกคลุมด้วยตุ่มแข็งทรงพีระมิด หนาแน่นหรือกระจาย หรือมีหนามใหญ่สั้น ยาวได้ถึง 3 มิลลิเมตร ไม่มีก้านผล หรือมีก้านยาวได้ถึง 3 มิลลิเมตร แก่ไม่แตก ภายในกาบ มีผลเดี่ยว กว้าง 1.4-1.8 เซนติเมตร ยาว 2-2.8 เซนติเมตร รูปไข่กลับไม่เรียบ หรือคล้ายผลแพร์ ผลอยู่ในกาบหุ้มผลทั้งผล พบทั่วไปในป่าดิบที่ต่ำหรือป่าในที่สูง สูง 50-1,200 เมตร ตั้งแต่จังหวัดระนองถึงนราธิวาส

ข้อมูลอ้างอิง: ไซมอน การ์ดเนอร์ พินดา สิทธิสุนทร ก่องกานดา ชยามฤต, ไม้ป่าภาคใต้ - พิมพ์ครั้งที่ 1.- กรุงเทพฯ: โครงการจัดพิมพ์คปท. 2559. 792 หน้า.

ภาพประกอบ : ภาพผล : <https://www.flickr.com/photos/adaduitokla/15225169529/in/photostream/>

ภาพใบ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาวัตถุธรรมชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ศูนย์วิจัยและพัฒนาวัตถุธรรมชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

Castanopsis javanica (Blume) A.DC.

FAGACEAE

ไม้ต้น สูง 15-20 เมตร เส้นรอบวงยาว 150-200 เซนติเมตร เปลือกสีน้ำตาลเข้มมากและมีรอยแตก ใบ คล้ายแผ่นหนัง รูปรี รูปไข่กลับหรือรูปขอบขนาน ยาว 8-17 เซนติเมตร กว้าง 4-6 เซนติเมตร ฐานใบคล้าย รูปลิ้นเล็กน้อย ไม่สมมาตร ปลายเป็นติ่งสั้น ทื่อแหลมหรือเรียวแหลม ขอบเรียบ สีเขียวเป็นมันวาวและเกลี้ยง ด้านบน มีขนสั้นนุ่มแล้วเกือบเกลี้ยงด้านล่าง เส้นกลางใบและเส้นแขนงใบขนานชัดด้านล่าง เส้นแขนงใบ 8-10 คู่ โค้งแต่ไม่บรรจบกัน เส้นแขนงใบย่อยเป็นรูปขั้นบันได ออกดอกเป็นช่อ ดอกเพศผู้และดอกเพศเมียอยู่คนละช่อ หรือช่อเดียวกัน ช่อดอกตั้งขึ้น ออกตามซอกใบหรือปลายกิ่ง มีขนสั้นนุ่มปกคลุม ช่อดอกเพศผู้ยาว 10-20 เซนติเมตร ดอกเพศผู้สีขาว มีกลีบดอก 6 กลีบ รูปขอบขนานหรือรูปใบพาย ขนาดประมาณ 0.5-1 มิลลิเมตร มีขนสั้นนุ่มด้านนอกเป็นขนครุย มีเกสรเพศผู้ 12 อัน ดอกย่อยออกเดี่ยวหรือเป็นกลุ่ม 2-3 ดอก ดอกเพศเมีย เป็นช่อยาว 10-15 เซนติเมตร ดอกย่อยออกเดี่ยวๆ ไม่เป็นกลุ่ม มีเกสรเพศเมีย 3 อัน ผล ทรงรูปไข่ ปลาย ผลแบน ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 3-4 เซนติเมตร รวมกาบหุ้มผล ออกเดี่ยวๆบนช่อผลที่ตั้งขึ้น ช่อผลยาว 10-25 เซนติเมตร กาบหุ้มผลหุ้มมิดยกเว้นที่ก้านผล แต่ละผลมี 1 เมล็ด กลมและแบนทั้งด้านบนและด้านล่าง ขนาด 1.5-1.8 x 2-2.5 x 2 เซนติเมตร มีขนสีน้ำตาลปกคลุมหนาแน่น พบในป่าฝนไม่ผลัดใบในเขต ร้อนชื้น สูงได้ถึง 100 เมตร

ข้อมูลอ้างอิง : THAWATCHAI SANTISUK, KAI LARSEN KONGKANDA CHAYAMARIT FLORA OF THAILAND VOLUME NINE PART THREE

ภาพประกอบ : ภาพใหญ่ : http://www.phytoimages.siu.edu/imgs/pelserpb/i/Fagaceae_Castanopsis_javanica_88829.html

ภาพเล็ก : ศูนย์วิจัยและพัฒนาทรัพยากรอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ศูนย์วิจัยและพัฒนาอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

ก่อหล้าเต่าปูน

Lithocarpus sundaicus (Blume) Rehder

FAGACEAE

ไม้ต้น เปลือกต้นสีเทาอ่อน แตกเป็นร่องเล็กตามยาว เปลือกในสีน้ำตาลอมชมพู มีสันแข็งตามยาว กดเนื้อไม้ เนื้อไม้สีน้ำตาลอ่อนหรือสีเหลืองอ่อน ใบ รูปขอบขนานหรือรูปรี โคนใบมนและเบี้ยวเล็กน้อย ปลายใบแหลมเรียวแหลมถึงยาวคล้ายหาง ขอบเรียบ ใบอ่อนและยอดอ่อนมีน้ำมันสีคล้ำเคลือบผิว กาบหุ้มผลรูปจานรอง หุ้มหรือรองรับเฉพาะที่โคนผล ผิวกาบเป็นเกล็ด ติดเรียงสลับ ผิวเกล็ดด้านในติดแน่นกับกาบ ผลรูปกรวย คว่ำหรือรูปไข่กว้าง

ข้อมูลอ้างอิง : วรรณดี แจ่มจำรัส, นันทวรรณ สุปินดี, นิยนา เทศนา, สุนทรีทิพย์ ศิริมงคล, โสมนัสสา แสงฤทธิ์, กนกอร บุญพา, มานพ ผู้พัฒน์ และ สุคิด เรืองเรือ
พรรณไม้ในอุทยานแห่งชาติเขาสก. กรุงเทพฯ: สำนักอุทยานแห่งชาติ, 2558. 314 หน้า

ภาพประกอบ : ภาพซ้อน : http://www.phytoimages.slu.edu/imgs/petserpb/r/Fagaceae_Lithocarpus_sundaicus_108392.html

ภาพใบ/ลำต้น : ศูนย์วิจัยและพัฒนาทรัพยากรอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ศูนย์วิจัยและพัฒนาทรัพยากรอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

Lithocarpus clementianus (King ex Hook.f.) A.Camus

ก่อหลับเนื้อรื้อ

FAGACEAE

ไม้ต้นขนาดกลางถึงใหญ่ สูง 10-36 เมตร มีพุ่มสูงได้ถึง 3 เมตร เปลือก สีเทาอ่อนถึงออกน้ำตาล แตกเป็นแผ่นหรือร่องลึก เปลือกในสีน้ำตาลอมเหลืองถึงสีชมพูหรือน้ำตาลอมแดง ใบ กว้าง 4-6 เซนติเมตร ยาว 11-18 เซนติเมตร รูปร่างขอบขนาน ปลายเรียวแหลม โคนห้หรือแหลม ขอบค่อนข้างโค้ง ใบแก่เนื้อคล้ายแผ่นหนังสีเขียวเข้มเป็นมันด้านบน ด้านล่างมักมีขน มีขนสั้นสีน้ำตาลอมเหลืองหรือขนสีเทาเป็นพุ่มแน่นเมื่อยังอ่อนแล้วค่อยๆเกลี้ยง เส้นใบเล็ก 9-13 คู่ โค้งแต่ไม่เชื่อมกันใกล้ขอบ ขัดทั้งสองด้าน เส้นใบย่อยเป็นชั้นบันได จางทั้งสองด้าน ก้านใบยาว 0.7-1.3 เซนติเมตร แบนด้านบน มีขนละเอียดถึงเกลี้ยง หูใบรูปไข่ กว้างประมาณ 1 มิลลิเมตร ยาว 2 มิลลิเมตร ดอกเป็นช่อ เรียบหรือแตกแขนง ยาว 5-10 เซนติเมตร ตามซอกใบหรือปลายกิ่ง ผล กว้าง 3-3.5 เซนติเมตร (รวมถ้วย) ยาว 1.5-2 เซนติเมตร ออกเป็นช่อยาว 10-15(20) เซนติเมตร ผลออกเดี่ยว ไม่มีก้านหรือมีก้านยาวได้ถึง 0.5 เซนติเมตร กาบหุ้มผลรูปกรวย หุ้มผลประมาณ 1/3 ของผล มีวงหนาจัก 5-8 วง ผลกว้าง 2-3 เซนติเมตร ยาว 1-1.5 เซนติเมตร รูปกลมแหลม ปลายแบนหรือบวม ยอดสั้นโคนแบน มีรอยแผลเป็น โค้งลึก เส้นผ่าศูนย์กลาง 1.4-2 เซนติเมตร มีขนสีเทาเมื่ออ่อนแล้วเกลี้ยง พบในป่าดิบที่ต่ำ สูง 100-200 เมตร จังหวัดระนอง พังงา นครศรีธรรมราช พัทลุง ตรัง

ข้อมูลอ้างอิง : ไซมอน การ์ดเนอร์ พินดา สิทธิสุนทร ก่องกานดา ชยามเขต, ไม้ป่าภาคใต้ - พิมพ์ครั้งที่ 1.- กรุงเทพฯ: โครงการจัดพิมพ์คบไฟ. 2559 792 หน้า.

ภาพประกอบ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาวนวัฒนกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ศูนย์วิจัยและพัฒนาวนวัฒนกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

กะตังใบ

Leea indica (Burm. f.) Merr.

VITACEAE

ชื่ออื่น : คenangใบ ข้างเขิง ดังหวาย ตองจ๋วม ตองต้อม บังบายตัน

ไม้พุ่มรอเลื้อยหรือไม้ต้น สูงได้ถึง 7 เมตร กิ่งมีช่องอากาศ ทุใบมีปีกรูปไข่กลับ ยาวได้ถึง 6 เซนติเมตร ใบประกอบ 1-3 ชั้น ใบประกอบย่อยมีได้ถึง 4 คู่ แกนกลางยาว 9-70 เซนติเมตร ก้านยาว 7-34 เซนติเมตร ใบย่อยรูปไข่แกมรูปขอบขนานหรือรูปใบหอก ยาวได้ถึง 30 เซนติเมตร ขอบจักซี่ฟัน ก้านใบยาว 0.2-2 เซนติเมตร ช่อดอกส่วนมากยาวได้ถึง 27 เซนติเมตร แผ่กว้าง ก้านช่อดอกยาวได้ถึง 10 เซนติเมตร ดอกสีเขียวอ่อนหรืออมเหลือง ก้านดอกยาว 0.5-1.5 มิลลิเมตร กลีบเลี้ยงรูปถ้วยยาวประมาณ 2 มิลลิเมตร ปลายจักตื้น ๆ กลีบดอกยาว 3-4 มิลลิเมตร แฉกลึกประมาณกึ่งหนึ่ง หลอด เกสรเพศผู้ที่เป็นหมันยาว 1.2-2.2 มิลลิเมตร โคนแยกกัน ก้านชูอับเรณูยาวประมาณ 1 มิลลิเมตร ก้านเกสรเพศเมียยาว 1-2 มิลลิเมตร ผลจักเป็นพูเล็กน้อย เส้นผ่านศูนย์กลาง 0.9-1 เซนติเมตร ผลแก่สีน้ำตาลแดง พบตั้งแต่อินเดีย ถึงออสเตรเลีย และหมู่เกาะแปซิฟิก ในไทยพบทุกภาค ขึ้นหลากหลายสภาพป่า ความสูงถึงประมาณ 2,000 เมตร คล้ายกับ กระตังใบแดง *L. rubra* Blume และ *L. guineensis* G. Don ซึ่งทั้งสองชนิดมีกลีบเลี้ยง และกลีบดอกสีแดง

ข้อมูลอ้างอิง : [http://www.dnp.go.th/botany/detail.aspx?wordsname=Leea0indica0\(Burm.0f.0\)0Merr.](http://www.dnp.go.th/botany/detail.aspx?wordsname=Leea0indica0(Burm.0f.0)0Merr.)

ภาพประกอบ : [http://www.dnp.go.th/botany/detail.aspx?wordsname=Leea0indica0\(Burm.0f.0\)0Merr.](http://www.dnp.go.th/botany/detail.aspx?wordsname=Leea0indica0(Burm.0f.0)0Merr.)

ศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

กะทัง

Litsea monopetala (Roxb.) Pers.

LAURACEAE

ไม้ต้น

เล็ก ไม่ผลัดใบหรือผลัดใบช่วงสั้น สูงได้ถึง 9(18) เมตร เปลือกสีน้ำตาลอ่อนถึงเทาเรียบ หรือขรุขระ เป็นร่องหรือลอก ค่อนข้างหนาเปลือกในมีกลิ่นหอม ใบ กว้าง 4.5-10 เซนติเมตร ยาว 8-20 เซนติเมตร ส่วนมากรูปขอบขนาน แกมรีถึงไข่กลับ ปลายแหลมถึงทู่หรือเป็นแฉ่ง โคนรูปลิ้นกว้างหรือเป็นรูปหัวใจ อาจเบี้ยว เนื้อบางเกลี้ยง และเป็นมันด้านบน มีนวลและเกลี้ยงหรือมีขนสีน้ำตาลอมเหลือง ถึงออกเทากระจายด้านล่าง เส้นกลางใบเป็นร่องเล็กน้อยด้านบน เส้น ใบ 6-12 คู่ เป็นร่องด้านบน เส้นใบย่อยเป็นชั้นบันได จางด้านบน ชัดด้านล่าง ก้านใบยาว 0.6-2.5 เซนติเมตร มีขนละเอียด ดอก ออกเป็นช่อคล้ายช่อกระจุก ยาว 1-2 เซนติเมตร ตามซอกใบและตามกิ่ง เกลี้ยงแต่ละช่อซี่ร่ม ยาว 0.7-1.2 มิลลิเมตร ก้านช่อซี่ร่มยาว 0.5-1.2 มิลลิเมตร มีขนละเอียด มี 6-8 ดอกต่อ 1 ช่อซี่ร่ม แต่ละดอกมีก้านดอกยาว 2-3 มิลลิเมตร มีขนแน่น ผล ยาว 0.8-1.2 เซนติเมตร รูปไข่ แก่สีแดงเข้มถึงดำแกมน้ำเงินอมม่วง เกลี้ยงและเป็นมัน กลีบรอบไม่จัก รูปจานรองถ้วย เส้นผ่านศูนย์กลางยาว 5-7 เซนติเมตร พบทั่วไปในถิ่นที่อยู่หลายแบบทั้งในป่าดิบที่ต่ำและที่สูง มักพบใกล้ลำน้ำ

ข้อมูลอ้างอิง : โสมอน การ์ดเนอร์ พืชมานุษยวิทยา กองกานดา ชยามฤต ไม่ป่าภาคใต้เล่ม2 - พิมพ์ครั้งที่ 1.-กรุงเทพฯ :โครงการจัดพิมพ์คปท. 2559. 792 หน้า
ภาพประกอบ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาอนุรักษ์มรดกอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ศูนย์วิจัยและพัฒนาอนุรักษ์มรดกอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

